

**R. P. Fr. Ioannis Poncii, Corcagia-Hiberni, Ordinis Ff.
Minorvm, Sacræ Theologiæ Lectoris Ivbilati, Olim in
Collegio Romano S. Isidori Primarij Professoris;
Philosophiæ Ad Mentem Scoti Cvrsvs Integer**

Poncius, Joannes

Lugduni, 1659

2. A quo moueantur corpora quæ refiliunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95688)

Confirmatur secundo, contra eos, qui putant ad impressionem huius qualitatis aliquid tolli de granitate natia corporis proiecti: quia omnino absurdum videtur, quod quando lapis impellitur deorsum, aliquid perdat de granitate sua; & præterea non minus absurdum est, quod aliquid requisitum tanquam conditio sine qua non ad productionem alicuius qualitatis, debeat formaliter tolli per illam qualitatem; sed grauitas est conditio, sine qua non potest tantus impulsus imprimi; unde grauius fortius projici possunt, quam leuia.

Sententia
Vasquez
refellit.
tur.

11 Vasquez ait impulsus expelli, ac desinere ex eo, quod corpus impulsus producat ipsi contrarium. Sed certe ridiculum videtur produci à corpore graui deorsum proiecto impulsus contrarium illi impulsui; neque enim alium impulsus potest in se graue producere, nisi impulsus quo impelleretur deorsum, & talis impulsus non est contrarius impulsui, quo ab alio deorsum proiectur.

Deinde, nec experientia, nec ratio probat graue habere virtutem productiuam impulsus in se, unde fictitius est talis impulsus.

Plane autem inconueniens videtur, quod præterea in suo de hac re discursu addit idem auctor, quando lapis proiectus in terram, totam terram machinam simul moueri aliquantulum, & postea statim redire in suum locum, ac inde prouenire, quod impellatur sursum lapis. Nec enim ratio aut experientia id probat: & præterea incredibile videtur, tam ingens corpus ad motum tam exiguum integre moueri.

Confirmatur hoc, supponendo quod duo proicerent simul duos lapides æquali impetu in terram, vnus ex hac nostra mundi parte, & alius ad Antipodas, in parte directissime opposita, qui casus est omnino possibilis etiam naturaliter, non solum per Angelos, sed per homines, & fortassis quandoque accidit. In hoc casu non propelleretur per lapidem proiectum terra ab hac parte propter resistentiam lapidis proiecti ab altera parte, nec propelleretur ab illa parte propter impedimentum lapidis hic proiecti: ergo quidquid diceretur in tali casu de lapidibus proiectis absque motu terræ, posset dici de facto, & consequenter non est necessarius motus terræ vlla ratione ad saluandum aliquid, quod de facto contingit.

Vetior
sententia.

Itaque melius dicitur hanc qualitatem desinere ex eo quod non petat connaturaliter conseruari nisi tanto tempore iuxta conditionem subiecti, & circumstantiam, sicut omnibus philosophandum est de sono, de quo suo loco.

Q V Æ S T I O II.

A quo mouentur corpora, quæ resiliunt.

12 Certum est quotidiana experientia corpora, quæ proiciuntur, si occurrat ipsis aliud corpus impediens motum, quem ex projectione haberent, resiliere retro; & etiam æque certum est illum motum prouenire à qualitate aliqua ipsis impressa, ac motum vllum prouenire à tali qualitate; sed controuertitur, à quam causa imprimatur illa qualitas, an à corpore, à quo resiliunt, vel à proiciente in illud corpus, vel ab alia aliqua causa.

C O N C L V S I O.

Probabilius videtur quod impulsus, quo proiectum resilit, causatur à proiciente vel impellente, & non à corpore, à quo fit resultantia.

Probat primo autoritate Philosophi hic tex. 32.

Probat secundo, quia quo fortius impellitur, eo fortius resilit: ergo signum est quod impulsus, quo resilit, procedat ab impellente.

Confirmatur: quia non potest intelligi quo modo corpora, à quibus fit resultantia, fortius impellant corpora, quæ fortius proiciuntur, quam quæ debilius.

Dicitur, quia quo fortius impellitur, eo melius disponitur ad recipiendum impulsus.

Contra: quia nulla forma est dispositio ad formam sibi directe oppositam; sed secundum aduersarios impulsus deorsum, verbi gratia, est directissime oppositus impulsui sursum à terra: ergo ille impulsus non potest esse dispositio ad hunc; sed esset secundum hanc responsionem: ergo, &c.

Probatur tertio, quia quæcunque alia impellunt aliqua corpora præter illa, de quibus est controuersia non impellunt ea, nisi ipsa etiam moueantur: ergo verisimile est quod corpora de quibus controuertitur, id est, illa, quibus fit resultantia, non possint impellere, nisi moueantur: sed non mouentur quoties fit resultantia: ergo nec impellunt.

Confirmatur: quia reflexio luminis fit ab agente à quo actione directa productum est, & non à corpore, à quo fit reflexio, ergo & reflexio seu resultantia corporis reflexi fit à proiciente.

13 Obicitur primo. Si pila descenderet ob suam naturalem grauitatem, non haberet impulsus ab aliquo proiciente, sed tamen resiliere à terra: ergo terra habet virtutem impellendi ipsam.

Respondeo negando maiorem, quia, vt dicimus postea aer impelleret illam vltra quam moueretur à sua grauitate; & eius resultantia proueniret ab impulsu aeris, quod si non impelleretur ab aliquo, vt si descenderet in vacuo, non fieret resultantia.

Obicitur secundo, motus sursum & deorsum distinguitur specie: ergo non possunt prouenire ab eodem impulsu: ergo est diuersus impulsus quo resilit pila à terra sursum, & quo proiectur vel impellitur deorsum.

Respondeo negando consequentiam: quemadmodum enim eadem virtus loco motiua potest mouere sursum & deorsum, ita & idem impulsus, supposita diuersa determinatione.

Obicitur tertio: non eodem modo resilit pila à corpore molli, & duro: ergo signum est quod corpus durum imprimit aliquid illi, quod non imprimitur à corpore molli.

Respondeo negando consequentiam, nam prouenit potius ex eo quod corpus molle minus resiliat, quia magis cedat, quam corpus durum; quo enim magis continuatur motus directe, eo minus fit resultantia motus, præsertim si protendatur vltra illud tempus ad quod solet crescere motus eius.

14 Obicitur quarto. Impulsus à proiciente emissus non manet nisi quamdiu manet motus, vt patet experientia: sed quando corpus resilit, quiescit in puncto reflexionis: ergo non manet impulsus à proiciente immixtus, & consequenter si resiliat debet accipere alium impulsus ab aliquo alio. Probat minor primo, quia alias duo motus contrarii possent continuari, quod videtur absurdum. Probat minor secundo, quia idem posset esse terminus à quo, & ad quem eiusdem motus localis.

Respondeo negando minorem, tum quia nihil cogit ad talem quietem asserendam, tum quia si pila minima proiceretur sursum & occurreret maximo lapidi descendenti, efficeret vt quiesceret iste lapis, quod est absurdissimum. Ad primam autem probationem minoris Respondeo non esse absurdum, quod duo motus contrarii continuentur magis, quam quod ipsa loca sic continuantur.

Dicitur, id esse expresse contra Philosophum. Respondeo Philosophum non esse locutum vniuer aliter de omnibus motibus contrariis, sed de aliquibus; vel non nisi probabiliter ita sensisse. Ad secundam etiam probationem, dico id non esse absurdum in motu, cuius pars est directa, pars reflexa.

Q V Æ S T I O III.

Vnde oritur, quod motus grauium & leuium sit velocior in fine quam principio aut medio; motus vero proiectorum sit velocior in medio?

15 Tenetur communiter tanquam experientia comperitum, quod supponitur in vtraque parte huius quaestio. Sed Ariaga propria experientia edoctus negat primum suppositum disputat, quarta de generatione num. 33. & expresse tenet Primo, omnia grauius quantumvis inæqualis magnitudinis, æque velociter moueri per idem medium, præsertim si sint eiusdem naturæ, absque vlla differentia præter magnitudinis maioris, & minoris. Secundo grauius in fine motus non velocius moueri, quam in initio, aut medio.

Quod